

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.198/2022/6.

A tanács tagjai:

Dr. Kovács Zsuzsanna a tanács elnöke

Dr. Dzsula Marianna előadó bíró

Dr. Stark Marianna bíró

A felperesek:

felperes1 (cím) I. rendű

felperes2 (cím) II. rendű

A felperesek képviselője:

Mayer és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Mayer Erika ügyvéd, cím1)

Az alperes:

alperes (cím2)

Az alperes képviselője:

Fekete Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Szenczi Szabolcs ügyvéd, cím3)

A per tárgya:

Személyiségi jog megsértése és egyéb

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Az alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Szegedi Ítéltábla Gf.III.30.120/2021/5.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Kecskeméti Törvényszék 5.G.21.389/2019/42.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezését – az eljárási költség és illeték viselésére is kiterjedően – hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és az I-II. rendű felperesek jóhírneve megsértésének megállapítása, elégtétel adása és sérelemdíj megfizetése iránti keresetét elutasítja.

Az I. rendű felperes 254.000 (kettőszázötvennégyezer) forint, a II. rendű felperes 130.000 (egy- százharmincezer) forint első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget köteles 15 napon belül megfizetni az alperesnek.

A le nem rótt 718.000 (hétszáztizennyolcezer) forint első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási illetékből az I-II. rendű felperes egyetemlegesen 154.000 (egyszázötvennégyezer) forintot, az I. rendű felperes további 360.000 (háromszázhatvanezer) forintot, a II. rendű felperes 120.000 (egyszázhúszezer) forintot, az alperes 84.000 (nyolcvannégyezer) forintot köteles az államnak – külön felhívásra – megtéríteni.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperesek tagjai a név cégcsoportnak, amelynek főtevékenysége a nagyterületű, szervezett közegészségügyi kártevőmentesítés, a professzionális és háztartási irtószergyártás és forgalmazás.

[2] A II. rendű felperes, valamint jogelődje végezte 1971. évtől 2013. február 28-ig helységeen a patkánymentesítési feladatokat. 2013. március 1-től 2018. június hó 30-ig az I. rendű felperes végezte a Fővárosi Önkormányzat részére ezt a közszolgáltatási feladatot.

[3] A Fővárosi Önkormányzat 2018. július 19-én közbeszerzési eljárás eredményeként a főváros patkánymentes állapotának fenntartása tárgyában az név1 Konzorcium csoporttal kötött közszolgáltatási szerződést, amelynek tagja az alperes. A Konzorcium ezt a tevékenységet 2018. július 23-án kezdte meg.

[4] 2019. június 17-én az index.hu internetes hírportálon „Több mint tízezer patkányészlelés volt helységeen tíz hónap alatt” című cikk (a továbbiakban: cikk) – egyebek mellett – az alperes ügyvezetőjével készült interjút közölt.

[5] A cikk az alperes ügyvezetőjének a következő kijelentéseit is tartalmazta: „Más kérdés, hogy az név1 köti az ebet a karóhoz abban: nem az ő irtási munkájuk megkezdésekor vagy után, hanem már évekkel korábban, 2012 környékén elszaporodhattak a patkányok helységeen. Mindez név2 szerint a név Kft. által korábban elkövetett szakmai hibák, sőt, a patkányfertőzőségi adatok "megmásítása", azaz manipulációja, a valós fertőzőségi eltussolása miatt lehetett. A szakember nem "mutogatni, vagy gyanúsítani akar", ennek ellenére egyértelművé tette: szerinte a név nem valós patkányfertőzőségi adatokat közölt, ezt pedig a helység patkánymentesítését 47 éven át végző cég saját korábbi adatsoraival igyekezett is alátámasztani. Azok alapján a névhoz beérkezett bejelentések 2012-ben ugrásszerűen megnöttek, és ezzel fordított arányosságban a bejelentések valóságtartalmára

vonatkozó arányszámok lecsökkentek. Magyarán: miközben a helységek több patkányt észleltek, a cég e bejelentések jóval kisebb arányában talált és irtott valójában kártevőket, amiből az név1 azt a következtetést vonja le: a névsok nem mondanak igazat. A Konzorcium szerint a patkányirtást helységeen végző név úgy adta át nekik a munkát, hogy az előzetesen kommunikálnál sokkal több volt a patkány helységeen.” „Mindennek ellenére név2 és az név1 is kitart amellett, nem ők hibáztak. Szerintük sokkal korábban kell keresni a patkányok elszaporodásának okát, sőt a konzorcium tagjai éppen azért próbálkoztak pályázni már hat évvel ezelőtt is, amikor még a név nyerte el az ötéves megbízást, mert úgy érezték, hogy elavult a versenytárs cég módszere, és állítása szerint pontosan tudták azt is – lévén, ez nem egy ezreket foglalkoztató szakma, mindenki ismer mindenkit –, hogy milyen súlyos problémák vannak a fővárosban.”

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[6] Az I-II. rendű felperes keresetében kérte annak megállapítását, hogy az alperes megsértette a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy a cikkben valótlannal állította a következőket: az I. rendű felperes „a patkányfertőzöttségi adatokat megmásította, azaz manipulálta azért, hogy a valós fertőzöttséget eltussolja (a továbbiakban: 1. közlés); nem valós patkányfertőzöttségi adatokat közölt” (a továbbiakban: 2. közlés); a következő való tényeket hamis színben tüntette fel azzal a kijelentésével, hogy „a helység patkánymentesítését 47 éven át végző cég saját korábbi adatsoraival igyekezett is alátámasztani” (a továbbiakban: 3. közlés); valótlannal állította, hogy „a névsok nem mondanak igazat”(a továbbiakban: 4. közlés), és „a név úgy adta át nekik a munkát, hogy az előzetesen kommunikálnál sokkal több patkány volt helységeen” (a továbbiakban: 5. közlés), és ezzel megsértette a felperesek jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát, továbbá az I. rendű felperessel szemben az 1-5. közléssel tisztességtelen piaci magatartást tanúsított és megsértette mint versenytárs jó hírnevét és hitelképességét. Kérték az alperes megfelelő elégtételadásra és az I. rendű felperes javára 1 500 000 forint, a II. rendű felperes javára 500 000 forint sérelemdíj és késedelmi kamat megfizetésére kötelezését.

[7] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy a cikkben kifogásolt közléseket közérdeklődésre számot tartó témában tette, ezért a felpereseket fokozott tűrési kötelezettség terheli. Álláspontja szerint azok valós tényekből levont okszerű következtetések, ezért nem sértik a felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát. Másodlagosan hivatkozott arra, hogy mivel a sérelmezett közlések nem sértőek, nem alkalmasak a felperesek társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására. Vitatta a sérelemdíj jogalapját és összegszerűségét is.

Az első- és másodfokú ítélet

[8] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes az index.hu internetes oldalon 2019. június 17-én megjelent „Több mint tízezer patkányészlelés volt helységeen tíz hónap alatt” című cikkében megsértette a felperesek jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát és az I. rendű felperessel szemben tisztességtelen piaci magatartást tanúsított azzal, hogy megsértette az I. rendű felperes, mint versenytárs jóhírnevét és hitelképességét azzal, hogy a cikkben valótlannal állította: a „név Kft. a patkányfertőzöttségi adatokat megmásította, azaz manipulálta azért, hogy a valós fertőzöttséget eltussolja”; az I. rendű felperes „nem valós patkányfertőzöttségi adatokat közölt”; „a névsok nem mondanak igazat”; „a név úgy adta át nekik a munkát, hogy az előzetesen kommunikálnál sokkal több patkány volt helységeen”, továbbá a való tényeket hamis színben tüntette fel azzal a kijelentésével, hogy ezt „a helység patkánymentesítését 47 éven át végző cég saját korábbi adatsoraival igyekezett is alátámasztani”. Kötelezte az alperest a saját költségén helyreigazító közlemény közzétételére,

továbbá az I. rendű felperesnek 1.500.000 forint, a II. rendű felperesnek 500.000 forint sérelemdíj és késedelmi kamatai megfizetésére.

[9] Az elsőfokú bíróság indokolása szerint a peres felek nem vitatták, hogy a főváros patkányfertőzöttségi helyzete jelentős közérdeklődésre számot tartó közügynek minősül, ebben a témában számos újságcikk, interjú jelent meg, a 2019. évi önkormányzati választási kampány egyik témája volt. A sérelmezett kijelentések egymáshoz tartalmilag szorosan kapcsolódnak, ezért azokat egymással összetartozóként egységesen vizsgálta. A sérelmezett közléseket olyan tényállításoknak tekintette, amelyek valóságát az alperes nem bizonyította. A jogsértést alkalmasnak találta a felperesek társadalmi megítélésének negatív megváltoztatására, mivel a sérelmezett kijelentések azt közvetítik az olvasóközönség számára, hogy az adatok hamisításával, a valós adatok eltusolásával a felperesek a kedvezőbb patkányfertőzöttségi adatok érdekében jogellenes cselekményt követtek el.

[10] Ezért az elsőfokú bíróság a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:45. § (2) bekezdése és 2:51. § (1) bekezdés a) pontja alapján megállapította a jóhírnév megsértését, és az alperest a c) pont szerint elégtétel adására, valamint a Ptk. 2:52. § (1) bekezdése alapján a mérlegeléssel megállapított összegű sérelemdíj megfizetésére kötelezte. Megállapította továbbá az I. rendű felperes mint versenytárs sérelmére a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 3. §-a alapján a jóhírnév és hitelképesség megsértését, mivel megítélése szerint a sérelmezett 1-5. közlés objektíve alkalmas az I. rendű felperesről kedvezőtlen kép kialakítására, azok az üzleti életben vele szemben bizalmatlanságot eredményezhetnek.

[11] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[12] A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróságnak a jogsértés megítélésében elfoglalt álláspontjával. Kiemelte, hogy a felperesek ugyan nem közéleti szereplők, mivel azonban a sérelmezett közlések közügyet érintenek, a tűrési kötelezettségük gyakorlatilag a közéleti szereplőkkel azonos. Az Alkotmánybíróságnak a véleménynyilvánítás szabadságának érvényesülése tárgyában kialakított gyakorlatára {7/2014. (III. 7.) AB határozat [62], 13/2014. (III. 18.) AB határozat [61]} és a Kúria Pfv.IV.21.056/2019/3. számú határozatára utalva hangsúlyozta, hogy a közügyekkel összefüggően kizárólag a vékony ténybeli alapon nyugvó, nem okszerűtlen értékítéletek állnak a véleménynyilvánítás szabadságának védelme alatt.

[13] A másodfokú bíróság megállapítása szerint a perben az alperes nem állította, hogy a sérelmezett közlései kétséget kizáróan valósak, hanem arra hivatkozott, hogy a következtetései nem logikátlanok, okszerűtlenek, ezért nem volt hiányos az elsőfokú bíróság anyagi pervezetése a bizonyításra szoruló tények kapcsán.

[14] A másodfokú bíróság indokolása szerint helytállóan értékelte az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat és jutott arra a következtetésre, hogy az alperes nem bizonyította, hogy a sérelmezett közlések valós tényállítások. A felperesek a patkányfertőzöttséget érintően azokat az adatokat gyűjtötték és szolgáltatták, hogy mennyi bejelentés érkezett, abból mennyit minősítettek megalapozottnak. Az nem volt vitatott, hogy az alperes tevékenységének megkezdését követően ezekben az adatokban növekedés következett be, nőtt a bejelentések és azon belül a megalapozottnak minősülő esetek száma, majd 2019-ben a Fővárosi Önkormányzat intenzív patkányirtást rendelt el. név3 tanulmányában a patkánypopuláció méretének jellemzésére szolgáló adattal összefüggésben arra mutatott rá, hogy az szubjektív jellegű, olyan tényezőktől függ, amelyeknek nincs köze a patkánypopulációhoz, ezért óvatosan kezelendő. Ezzel szemben az a mérés objektív, amely mérőkockák kihelyezésével történik. A lakossági patkányészleléseken alapuló mérést érintően

azonban a tanulmány – az alperes fellebbezési állításával ellentétben – nem jut olyan a következtetésre, hogy a felperesek megváltoztatták az általuk szolgáltatott adatokat, csupán objektív adatokat hiányol, amely nem jelenti azt, hogy a felperesek szándékosan valótlan adatokat közöltek. A felperesek vállalkozói díjának kifizetése a szubjektívnek tekinthető mutatószám helyett az illetékes kormányhivatal ellenőrzéseinek az eredményén alapult. A helység Főváros Kormányhivatala Főigazgatójának 2018. október 24-i levele pedig éppen arra utal, hogy a hatósági ellenőrzések a pozitivitás mértékét – ha utókezeléssel is – határérték alattinak találták, a bejelentések száma változásának okára nem tér ki. Az név1 Konzorcium 2019. április 29-i közleményének 4. pontja – amelyben az alperest és annak ügyvezetőjét is feltüntették – azt tartalmazza, hogy a korábbi bejelentések vizsgálata „nem tisztük”, amely azt támasztja alá, hogy abból maguk sem tartottak további megalapozott következtetést levonhatónak, még a patkányok 3 hónapos szaporodási időtartamára hivatkozva sem. Ezért az alperesnek az adatok felperesek általi „meghamisítására” vonatkozó tényállítása önkényes és megalapozatlan, az alperes által megjelölt körülmények nem nyújtanak kellő ténybeli alapot ilyen következtetés levonására. A kifogásolt közlések a felperesek tevékenységéről sértő tartalmat is hordoznak, amelyek alkalmasak az elsőfokú bíróság által megállapított jogsértések megállapítására.

[15] A másodfokú bíróság megállapítása szerint az alperes fellebbezésében a jogsértés hiánya miatt vitatta a személyiségi és versenyjogi jogsértés megállapítása miatt alkalmazott további jogkövetkezményeket, ezért azok más okból, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 370. § (1) bekezdése értelmében nem felülbírálhatók.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[16] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte annak hatályon kívül helyezését, elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását. Megsértett jogszabályként a Ptk. 2:44. § (1) bekezdését jelölte meg. Állította, hogy a jogerős ítélet a jóhírnév megsértésének megállapítása jogkérdésében eltér a Kúria Bírósági Határozatok Gyűjteményében (a továbbiakban: BHGY) közzétett Pfv.IV.20.157/2018/5. és a Pfv.IV.21.504/2018/3. számú határozatától. Hivatkozott az Alkotmánybíróság határozataiban a közügyet érintő véleménynyilvánítás szabadságára vonatkozó megállapítások megsértésére is.

[17] Felülvizsgálati álláspontja szerint az eljáró bíróságok jogszabályt sértve állapították meg a felperesek jóhírnévhez fűződő személyiségi jogának a megsértését. A kifogásolt közlések valós tényekből levont okszerű következtetések, ezért nem alkalmasak a felperesek jóhírnévének a megsértésére. Az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták az Alkotmánybíróság határozataiban a véleménynyilvánítás szabadságának érvényesülése körében kifejtett jogértelmezését. Nem értékelték megfelelően, hogy a patkányfertőzöttségi helyzet a 2019. évi önkormányzati választások témája volt, ezért a felpereseket – a közügyet érintő témában – fokozott tűrési kötelezettség terheli a velük szemben megfogalmazott kritikák, vélemények, értékítéletek miatt. A rendkívüli patkányirtás elrendelése is bizonyítja, hogy a sérelmezett közlések kellő ténybeli alappal rendelkeznek. A kifogásolt kijelentésekben nem ferdítette el szándékosan a tényeket, csupán a rendelkezésére álló ténybeli alapokból kiindulva vont le a következtetéseit, amelyek - azok helyességére, vagy helytelenségére tekintet nélkül - a véleménynyilvánítás szabadságának magasabb szintű oltalmát élvezik.

[18] A felperesek a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérték, annak helyes indokaira hivatkozással.

A Kúria döntése és jogi indokai

[19] A Kúria a felülvizsgálati eljárás lényegével és korlátaival kapcsolatban rögzíti, hogy a felülvizsgálati eljárás tárgya a jogerős ítélet [Pp. § (1) bekezdés], az nem a per folytatása. A felülvizsgálat a Pp. 406. § (1) és (2) bekezdésében megnevezett jogerős határozatok ellen jogszabálysértésre alapítottan igénybe vehető rendkívüli perorvoslat. A felülvizsgálati kérelemnek a Pp. 413. § (1) bekezdés *a)-e)* pontjaiban felsorolt tartalmi kellékekkel kell rendelkeznie.

[20] Az alperes felülvizsgálati kérelmében ugyan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a valódi és látszólagos tárgyi keresethalmazatot tartalmazó valamennyi kereset elutasítását kérte, a versenyjogi jogsértéshez kapcsolódóan azonban a megsértett jogszabályhelyet nem jelölte meg, felülvizsgálati kérelme indokait a Tpvt.-ben szabályozott jogszabályhoz kapcsolódóan nem fejtette ki. A másodlagos felülvizsgálati kérelme pedig az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára irányult, azonban az ügy érdemére kiható eljárásjogi jogszabály megsértését ugyancsak nem jelölte meg. Az alperes felülvizsgálati kérelme e vonatkozásban nem tartalmazza a Pp. 413. § (1) bekezdés *b)* pontjában felsorolt valamennyi kötelező tartalmi kelléket, azt, hogy a Ptk. 2:44. §-ára hivatkozással állított jogszabálysértés hogyan és miért hatott ki a Tpvt. 3. §-ához kapcsolódóan az ügy érdemi eldöntésére. E tekintetben a felülvizsgálati kérelem nem felel meg a perrendtartásban foglaltaknak, ezért a Kúria az eljárásjogi tárgyú elvi iránymutatásoknak az új Pp. hatálybalépése folytán történő felülvizsgálatáról szóló 1/2017. Polgári Jogegységi határozat alapján alkalmazandó, a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. és 4. pontjára is figyelemmel, a jogerős ítélet Tpvt. 3. §-a alapján megállapított versenyjogi jogsértés és az ahhoz kapcsolódóan elrendelt elégtételadással kapcsolatos rendelkezését nem vizsgálta.

[21] A Kúria a jogerős ítéletet a fentiek figyelembevételével a Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a joghatályosan előterjesztett felülvizsgálati kérelem keretei között, az abban konkrétan megjelölt jogszabály tekintetében vizsgálta és ítélte meg a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát.

[22] A felülvizsgálati kérelem a következők szerint alapos.

[23] Az Alaptörvény IX. cikk(1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.

[24] A Ptk. 2:45. § (2) bekezdése kimondja, hogy a jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő, valótlan tényt állít vagy híresztel, vagy valós tényt hamis színben tüntet fel. E rendelkezés értelmében tehát a jóhírnév sérelmét az érintett személyére vonatkozó, valótlan és a közfelfogás szerint sértő tény állítása (híresztelése, hamis színben való feltüntetése) okozza.

[25] A Ptk. 2:44. § (1) bekezdése alapján a közügyek szabad vitatását biztosító alapjogok gyakorlása a közéleti szereplő személyiségi jogainak védelmét szükséges és arányos mértékben, az emberi méltóság sérelme nélkül korlátozhatja; azonban az nem járhat a magán- és családi életének, valamint otthonának sérelmével.

[26] Az Alkotmánybíróság a véleménynyilvánításhoz való jog tekintetében – a jóhírnév sérelmének megítéléséhez kapcsolódóan is – megállapította a bírói mérlegeléshez szükséges alkotmányos szempontrendszer. Eszerint a véleményt kifejező nyilvános közlés közérdekű vitában kifejtett álláspontot tükröz-e; a nyilvános közléssel érintett személy közszereplői minőségben jelenik-e meg; tényállítást vagy értékítéletet foglal-e magában és sérti-e az érintett személy emberi méltóságát vagy jóhírnevét (becsületét) {3145/2018. (V. 7.) AB határozat, Indokolás [38]}, és meghatározta mindezek mérlegeléséhez az alkotmányos alapelveket {13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [39]-[41]}.

[27] E rendelkezések értelmében a jóhírnév sérelmének megállapítására az olyan valótlan és a személy hátrányos megítélését kiváltó közlés alkalmas, amely valamely tényt határozottan vagy burkoltan tartalmaz. A felülvizsgálati eljárásban nem volt vitatott, hogy a cikk témája a közéleti vita körébe tartozik. Ezért mindenekelőtt abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a kifogásolt közlések tényállításnak vagy véleménynek minősülnek-e.

[28] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a sérelmezett közlések valótlan tényállításként történt minősítését vitatta, ezért a felülvizsgálati kérelemben kifejtettek alapján az eldöntendő jogkérdés az 1-5. közlés tényállításként vagy véleményként való minősítésének megítélése volt.

[29] A Kúria nem értett egyet az eljárt bíróságoknak ezzel kapcsolatban kifejtett álláspontjával. Bár hivatkoztak rá, azonban ennek megítélésénél nem kellő súllyal vették figyelembe a felülvizsgálati kérelemben is megjelölt kúriai precedens határozatokat (Pfv.IV.21.504/2018/3., Pfv.IV.20.157/2018/5.) és az Alkotmánybíróságnak a véleménysszabadság körében meghatározott szempontrendszerét. A kifogásolt közlések tényállításként való megítélésénél ugyanis azok nem ragadhatók ki a szöveg összefüggéseiből. A PK 12. számú állásfoglalásra is tekintettel azt szükséges vizsgálni, hogy a közlés az olvasók számára ténylegesen milyen tartalmat hordoz; a kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni, a cikk egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni, és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is.

[30] Az Alkotmánybíróság mércéje szerint a választási kampány során, „közügyet érintő vitában megfogalmazott tényállítások meghatározása nem történhet önmagában a bizonyíthatósági teszt köznap értelemben vett automatikus alkalmazásával, azaz nem szorítkozhat kizárólag a vizsgált kijelentés szó szerinti tartalmának értékelésére”. Jelentősége van annak is, hogy „a kijelentés milyen valódi jelentést hordoz a választópolgárok számára... A mérlegelés tehát egyértelműen túlmutat a kijelentés elemeinek pusztán bizonyíthatósági tesztrel történő vizsgálatán, és az ügy valamennyi körülményének értékelését igényli {3217/2020. (VI. 19.) AB határozat, Indokolás [38]}.

[31] A Kúria a fent ismertetett szempontokra is figyelemmel úgy ítélte meg, hogy a sérelmezett közlések a cikk tartalma alapján, azokat a szövegösszefüggéseiben értékelve, ténybeli alapokkal rendelkező, az alperes ügyvezetőjének közügyben kinyilvánított, tényekből levont véleményének minősülnek.

[32] A szerző a cikkben tényfeltáró riportként a helységi „patkánygate” néven ismert problémát járja körül, amelyben a főváros és az illetékes hatóságok mulasztását is felveti. Az alperes ügyvezetője az név1 konzorcium tagjaként nyilatkozik erről a problémáról, kifejtve azt a véleményét, miszerint annak, hogy a becsérték ötszöröse lehet a megengedett a fertőzöttségnek, az is lehet az egyik oka, hogy korábban elhallgatták a valós adatokat. A közlés körülményeiből megállapíthatóan az alperes a közéleti vitában a felperesek munkavégzéséről kizárólag a saját negatív álláspontját mutatja be, amelyet egyrészt abból a tényből vezet le, hogy a patkányfertőzöttségi adatok már a közbeszerzési eljárás kiírásakor sem voltak valóságok. Ezt arra alapozza, hogy a Fővárosi Közgyűlés már 2018. december 14-én megismerve a tényeket, miszerint a patkányfertőzöttség mértéke valóban többszörösen meghaladja a közbeszerzési pályázat mértékét (ÁNTSZ levél, név1 havi jelentései, NNK hatósági ellenőrzései), pénzt különített el a 300 milliós rendkívüli írtáshoz, amelyet a Nemzeti Népegészségügyi Központ rendelt el, 2019. május 3-án pedig módosították is a vállalkozási szerződést. A felpereseknek a nem a valós adatokat tartalmazó adatsorára vonatkozó értékítéletét pedig arra alapozza, hogy már a 2012-ben ugrásszerűen megnőtt bejelentések igazolják, hogy elszaporodtak a patkányok, ennek ellenére a felperesek kisebb mennyiségben találtak és irtottak patkányokat, illetve volt egy több hónapos irtás nélküli időszak is. A cikk

utal arra, hogy a szerző megpróbálta beszerezni a korábbi fertőzöttségi adatokat, azonban azok kiadását a hatóság és az önkormányzat is megtagadta. Beszámol arról is, hogy a felperesek is átadták a megelőző év azonos időszakára vonatkozó patkánybejelentési adatokat. Az alperes ügyvezetője ezeket az adatokat összehasonlítva a saját bejelentéseik tapasztalatával (náluk azok 80-90 %-os arányban valósnak bizonyulnak) vonja le azt a következtetést, hogy bár ez a felperesek adataiban nem jelentkezett, már évekkorábban, nem pedig az alperes által alkalmazott hatóanyag miatt szaporodtak el a patkányok.

[33] A Kúria megítélése szerint az alperes ügyvezetője való tényeken alapuló következtetéseit fogalmazta meg, amely akkor is a vélemény szabadság oltalma alatt áll, ha az adatokat nem pontosan, vagy helytállóan értékelte. A vélemény tartalma és annak helyes vagy helytelen volta a személyiségvédelmi igényt nem alapozza meg (PK 12. számú állásfoglalás III. pont). Az Alkotmánybíróság mércéje szerint az értékítéletet és személyes meggyőződést közvetítő vélemények ugyanis mindaddig, amíg összefüggésben állnak a közügyekkel, attól függetlenül élvezik a vélemény szabadság alkotmányos oltalmát, hogy helyes vagy helytelen, tetsző vagy nem tetsző, egyes megítélések szerint értékes vagy éppen értéktelen gondolatot tartalmaznak. Ezt kívánja meg a nézőpontsemleges véleménynyilvánítási fórum szabadságának értéke is. A vélemény szabadság oltalma alatt állnak az erős, túlzó jellegű kritikát megfogalmazó, ámde vékony ténybeli alapokon nyugvó értékítéletek is {3052/2022. (II. 11.) AB határozat, Indokolás [55], [57]-[58]}.

[34] A személyiségi jogsértés hiánya kizárja a felperes által e jogsértéssel összefüggésben igényelt jogkövetkezmények, a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pontja alapján a jogsértés megállapítása, a c) pont szerint az elégtétel adása, és a Ptk. 2:52. §-a alapján a sérelemdíj alkalmazását.

[35] Mindezekre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet sérti a felülvizsgálati kérelem alapján vizsgált jogszabályokat, ezért azt a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, a Pp. 405. § (1) bekezdésének alkalmazásával a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és a jóhírnév megsértésének megállapítása és jogkövetkezményei alkalmazása iránt előterjesztett keresetet elutasította.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[36] 2013. évi V. törvény 2:44. § (1) bekezdés

Alaptörvény IX. cikk (1)-(2) bekezdés

PK.12. számú állásfoglalás

A döntés elvi tartalma

[37] A személyiségvédelem iránt indult perben a közéleti vitában kifogásolt közlés tényleges tartalmát nem önmagában, a szövegkörnyezetéből kiragadva, hanem a nyilatkozat többi részével együtt vizsgálva, a közlés lényegi mondanivalóját szem előtt tartva, az átlagos olvasó értelmezését is figyelembe véve kell meghatározni. A vélemény tartalma és annak helyes vagy helytelen volta a jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jog megsértése iránti igényt nem alapozza meg.

Záró rész

[38] Az alperes Pp. 81. § (1) és (2) bekezdése szerint felszámított perköltségét a felperesek a Pp. 83. § (2) és (5) bekezdése alapján a pervesztességük arányában kötelesek megfizetni, ezért az alperes ügyvédi képviselével felmerült és a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1) bekezdése, valamint a 4/A. § (1) bekezdése szerint megállapított költségének a megfizetésére kötelezte.

[39] A felperesek valódi és látszólagos tárgyi keresethalmazatban érvényesített keresete alapján az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (1) és (3) bekezdése és a 40. § (1) bekezdése alapján megállapított és az Itv. 62. § (1) bekezdés *f*

[40] A Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmét a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján megfelelően alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdés alapján tárgyaláson bírálta el.

helység, 2022. október 5.

Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. a tanács elnöke, Dr. Dzsula Marianna s.k. előadó bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró